PARAGIŲ DVARAS

Paragių dvaro gyvenamasis namas po atnaujinimo
Nuotr. L. Rozgos

PARAGIŲ DVARAS – buvusio dvaro sodyba Papilės sen., 14 km nuo Papilės, rašytojų seserų S. Pšibiliauskienės ir M. Lastauskienės, skelbusių savo kūrybą bendru Lazdynų Pelėdos slapyvardžiu, tėviškė. S. Pšibiliauskienė čia 1867gimė ir iki 1891 gyveno, vėliau vis sugrįždavo, čia 1926 mirė. Paragiuose ilgai gyveno jos sesuo M. Lastauskienė. Tikėtina, kad dvarą XIX a. įsigijo rašytojų senelis. Dvarą valdant rašytojų tėvui Nikodemui Ivanauskiui, ūkis buvo tvarkomas prastai, nes šeimininkas nebuvo praktiškas ūkininkas, jam išvykus studijuoti į Vokietiją, dvaras buvo išnuomotas nesąžiningiems nuomininkams, tapo apleistas. Dvare lankytasi 1863 m. sukilėlių. 1923 m. surašymo žiniose sodyba dvaru nebevadinama. Sovietinės okupacinės valdžios nacionalizuotas, priklausė 1940 įkurtam Kairiškių tarybiniam ūkiui, o po II pasaulinio karo – Tryškių kolūkiui, ilgainiui vėl perėjo Kairiškių tarybiniam ūkiui. 1966 buvo restauruotas dvaro gyvenamasis namas, jame įrengtas Lazdynų Pelėdos memorialinis muziejus. Pagal Respublikinio paminklų restauravimo ir projektavimo instituto architektės A. Matuizienės projektą restauruoti ir kiti sodybos pastatai, išvalytas ir prašviesintas parkas, pradėta rengti klojimo teatrų šventes. Vėliau dvaro pastatai ne kartą remontuoti, 2002 vasarą gaisras sunaikino jaujos pastatą. 2013 realizuotas kapitalinio sodybos sutvarkymo ir pritaikymo turizmo reikmėms projektas, kurio vertė siekė 1,173 mln. Lt. Atnaujintą pirtį 2018 ištiko gaisras. Visa sodybos teritorija 3,4 ha. Ji – istorinis paminklas, tvarkomas savivaldybės.

Inf.: *Papilė*, t. 2